

Dritter Theil.

Gespräche.

الك مکاله	ilk mükialeme.	Erstes Gespräch.
(کیف صورمه ایچون)	(kejf sorma iëin).	(Erfundigung nach dem Befinden).
صباحک خیر اولسون	sabahyn-yz chajr olsun	Guten Morgen.
اخشامک خیر اولسون	achšamyn-yz chajr olsun.	Guten Abend.
عاقبتک خیر اولسون	akybetin-iz chajr olsun.	(Die Antwort für beide).
کیفک نیجه در	kejfin-iz niže dir?	Wie befinden Sie sich?
شکر کیفم پک ایو در	šükür, kejšim pek eji dir	Ich danke, ich befinde mich wohl,
لکن الش ویرش کساد	lakim alyšweris kesad.	allein die Geschäfte stoeken.
ان شالله ایو اولور	inšaallah (išallah) eji olur.	Man hofft, sie werden sich bessern.
استر مسک کز مهکه کیده لم	istermisin-gezmeje gidelim?	Wollen Sie einen Spaziergang machen?
زهیہ طوغری کیده لم	nereje doghru gidelim?	Wo gehen wir hin?
بک اوغلنه طوغری	bej oghluna doghru.	Wo wollen Sie hin?
خیر افندم کچ اولمق	chajyr efendim geë olmak	Nach Pera (bei Konstantinopel).
کرکردر	gerek dir.	Mein mein Herr, es wird schon zu spät seyn.
ساعت قاچده در	sahat kaëda dyr?	Wie viel Uhr ist es?
ساعتک قاچده در	sahatyn-kaëdadyr?	Wie viel ist es beyh auf Ihrer Uhr?
بن ساعت می قورمهغه	ben sahatymy kurmagha	Ich habe vergessen, meine Uhr auf-
اونوتشم	unutmušum.	zuziehen.
ظنمه اون ایکی یقین در	zannymda oniki jakyn dyr.	Ich glaube es wird nicht weit von zwölf Uhr seyn.
بنم ساعت ایکی بچوقده	benim sahat iki buëukda	Meine Uhr ist um halb Drei stehen
طورمش	durmuš.	geblieben.

خدمتكار بزه شپه سز	chyzmetkiar bize súphesiz	Der Bediente wird uns ohne Zwei-
ساعت قاچده اولدوطني	sahat kačda oldughunu	fel sagen, wie viel es sey.
سویبار	söjler.	
یعقوب	ja-kup!	Du Jakob.
بیور افندم	bujur efendim?	Was befehlen Sie?
ساعت نه صولرده	sahat ne sularda?	Wie viel Uhr ist es?
هان اون بر اولمیچق اشده	hemen onbir olağak iste	Es wird gleich eilsf Uhr seyn, es schlägt
اوریبیور اون بره چیرک وار	wurujor, onbire çejrek war.	gerade drei Viertel auf eilsf Uhr.
بنم ساعت کرو قالور	benim sahat geri kalyr,	Meine Uhr geht zu spät, zu früh.
ایلو کیدر	ileri gider.	
اویله مانجه سنی نرده	öjle mangasy ny nerde jeje-	Wo werden Sie zu Mittag speisen?
بیجه کسک	ğeksın?	
قرداشمده قرداشمک	kardaşymda, kardaşymyn-	Bei meinem Bruder.
یاننده	janynda.	
اویله ایسه کتمه وقتنی کلیور	öjleise gitme wakty gelijor.	So! es wird also bald Zeit seyn zu
		gehen (oder daß wir gehen).
عافیتار اولا	ahjetler ola.	Ich wünsche Ihnen einen guten Appetit.
الله راضی اولا	allah razi ola.	Ich danke Ihnen.
ایکنچی مکاله	ikingi mükialeme.	Zweites Gespräch.
(ترکجه سویلمک اوزرینده)	(türkge söylemek üzerine).	(Ueber die türkische Sprache).
ترکجه بلورمسک	türkge bilirmisin-?	Können Sie Türkisch?
بیراز سویلرم بلرم	biraz söylerim, bilirim.	Ich spreche, ich kann ein wenig.
شمدی اوکرنبورم	şimdi öjrenijorum.	Jetzt lerne ich es.
چوئدن می	çokdan mı?	Ist es schon lange?
بیر آئی در بر ییل در التی	bir ajdyr, bir jyl dyr, alty	Es ist ein Monath, ein Jahr, ein
آئی در	aj dyr.	halbes Jahr.
زیاده دکلمی	zijade dejilmi?	Nicht länger?
بو قدر وقتنده ایو سویلرسک	bukadar waktyda eji söy-	Auf eine so kurze Zeit sprechen Sie
	lirsın-.	gut.
هفتنده قاچ درس الورسک	haftada kaç ders alırsın-?	Wie viel Stunden nehmen Sie wö-
		chentlich.

هفتده اوچ دفعه كره	haftada üç defa, kerre.	Dreimal in der Woche.
بو كون آيك چاچي در	bu gün ajyn-kačy dyr?	Den wievielften des Monats haben
چاچينچسي در	kačyngysy dyr?	wir heute?
بو كون اون ايکيسيدر	bu gün onikisidir	Heute ist der Zwölfte.
دون اونبري ايدي	dün onbiri idi.	Gestern war der Elfte.
آيك اوندوردنده خواجده	ajyn- ondördünde choğa-	Am 14 ^{ten} des Monats werde ich
درسارهي اودويهجكم	ma derslerimi ödejeğim.	meinem Lehrer die Unterrichtsstunden
		bezahlen.
درسي چاچدر	dersi kačadyr?	Was kostet die Stunde?
بر فرونط كوش اچمه	bir forint gümüş akçe.	Einen Guld. Silbergeld od. in 20gern
خوش گلدك افندم	choş geldin- efendim!	Willkommen mein Herr!
خوش بولدق سلطانم	choş bulduk sultanym.	Ich danke mein Herr.
بيورك اوتورك	bujurun- oturun-	Nehmen Sie Platz.
نه حالده نه عالمده سكر	ne halde ne alemde sin-iz?	Befinden Sie sich wohl?
تكريه بيك شكر صاغ	tan-ryja bin- şükür sagh	Gott sey Dank, ich bin in bester
سليم ايم	selimim.	Gesundheit.
بيورك شو درسارم ايچون	bujurun- şu derslerim için	Belieben Sie die Schuld für meine
اولان بورجى زيرا شمدي	olan borğumu, zira şimdi	Stunden anzunehmen, weil ich jetzt
براز اراسني كسهجكم	biraz arasyny keseğim.	ein wenig aussehen werde.
تشكرم خوشنودم	teşekkürüm, hoşnud um	Ich danke Ihnen ich bin zufrieden,
افندم	efendim.	mein Herr.
الله اصميرلادق	allaha ysmarladyk.	Ich empfehle mich, ich habe die Ehre
		mich zu empfehlen.
الله سلامت وبره	allah selamet were,	Gott empfohlen.
اوچنجي مقاله	üçüncü mükialeme.	Drittes Gespräch.
(بر خسته ايله)	(bir chasta ile)	(Mit einem Kranken).
وقتکز خير اوله	waktyn-yz chajr ola.	Guten Tag!
صفا گلدك	sefa geldin-!	Willkommen!
نيجدهسکر ناصلسکر	niğesin-iz, nasylsyn-yz?	Wie geht es?
شكر ايوجه ايم	şükür ejğe im.	Ich danke, mir ist besser.

نه ايوايم نه فنا *malvais* ne ejüim, ne fena.
 ينه اويله اولكي كبي *triste* jine (gene) öjle, ewelki gibi.
 پك فنا ايم *peur* pek fena im.
 نهك اغزر *soir mal* neren- aghryr ?
 بنده بر كسكن باش *tranchant* bende bir keskin bas
 اغريسي وار *de laur* aghrysy war.
 نه زماندن برو كيفسزسكز *depuis* ne zamandan beri kejsiz-
 sin-iz ?
 اوچ كوندن برو اوچ كوندنر *trois* üç günden beri, üç gündür.
 چوق اجيدم اجر *deux* çok ağıdym, ağırym.
 علاج اليورمسك *medecine* ilağ alyjormusun- ?
 خير صالت فوجه قيرك *bon* chajr, salt kōga kary
 معالجدهسى *medicinal* mualigesi.
 حكيمك مكر *medecin* hekimin- kim dir ?
 فلان حكيمي كتورديلر بن *medecin* filan hekimi getirdiler, ben
 استمدم علاج اللق *medecin* istemedim ilağ almak.
 فلان جراح بر علاج وبردني *medecin* filan gerrah bir ilağ werdi,
 اذن براز كيفمي دوزدم *medecin* ondan biraz kej-fimi düz-
 düm.
 اي شكر شكر *merci* ej şükür şükür.
 بوئي حظ ايتدم *plaisir* bunu haz ettim.
 اي افندم عوف ايدرسكز *merci* ej efendim af edersin-iz,
 كيدهيم شهدي *merci* gidejim şimdi.
 سز عالم *excitant* siz alim.
 قرداشكه سلام ايله *excitant* kardaşyn-a selam ejle.
 خانده كره سلام ايدسز *excitant* chanen-ize selam edesiz.
 باش اوستنده اولسون *excitant* bas üstüne olsun, (ossun).

Mir ist weder wohl noch übel.
 Wie gewöhnlich.
 Sehr übel oder schlecht.
 Was fehlt Ihnen ?
 Wo haben Sie Schmerzen ?
 Ich habe heftigen Kopfschmerzen.
 Seit wann sind Sie unpaßlich ?
 Seit 3 Tagen. Es sind schon 3 Tage.
 Das thut mir sehr leid, daß bedauere
 ich sehr.
 Nehmen Sie denn ein ?
 Nein, ich gebrauche bloß Hausmittel.
 Wer ist Ihr Arzt ?
 Man hat mir den Arzt N. geholt,
 allein ich habe nicht einnehmen wollen.
 Der Wundarzt N. hat mir eine Arznei
 verschrieben (gegeben), worauf
 ich besser geworden bin.
 Nun Gott sey Dank !
 Das freut mich sehr.
 Nun mein Herr Sie verzeihen, ich
 werde jetzt gehen.
 Wie Sie wollen, nach Belieben.
 Grüßen Sie mir Ihren Bruder.
 Meine Empfehlung nach Hause.
 (Vom Herzen gerne). Ich werde es
 berichten. (Es wird geschehen).

الله شغالر صاعلق ويره	allah şifaler, saghlyk were.	Schwünsche Ihnen eine baldige Besserung (Gott verleihe Ihnen Gesundheit).
الله امنات اولاسك	allah amanet olasyn-	Gott empfohlen (Gott geleite Sie).
دوردنجي مكاله	dördünğü mükialeme.	Viertes Gespräch.
(هوا اوزرينه)	(hawa üzerine).	(Von der Bitterung).
نه هوا در	ne hawa dyr?	Was haben wir für ein Wetter?
يوللر قوروميدر	jollar kurumudur?	Es ist trocken auf den Straßen?
روزگار وارمي	rüzgiar warmy?	Ist es windig?
هوا گوزلدر فنادر	hawa güzeldir, fenadyr.	Es ist schön, schlechtes Wetter.
زوقاقلر چامورلقدردر	sökaklar çamurlukdur,	Es ist kothig auf den Gassen.
هوا بولطلودر	hawa bulutludur.	Es ist neblig, der Himmel ist neblig.
هوا بوزليور	hawa bozulujor.	Es wird trübe.
بوره سي بيك اسحاق در	burasy pek ysyğak dyr,	Hier ist es sehr warm, ich schwitze
بن باشند طرغهدك	ben başdan tyrnaghadak	über und über.
ترلدم	terledim.	
بكا او قدر اسحاق كلميور	bana o kadar ysyğak gel-	Mir ist nicht so warm.
	mejor.	
يغدهجق كمي كورينور	jaghağak gibi görünüjor.	Es scheint daß es regnen wird.
يغمور يغمغه باشلادي	jaghmur jaghmagha başla-	Es hat angefangen zu regnen.
	dy.	
طولو در يغان يغمور	dolu dur jaghan jaghmur	Es hagelt, es regnet ja nicht.
دكل	dejil.	
شدي قره چوبردي	şimdi kara çewirdi.	Es hat sich jetzt in ein Schneegestöber
		verwandelt.
قشين قار چوق يغرسه	kysyn kar çok jagharsa	Man sagt auf einen starken Winter
يازين برکت اولور ديلر	jazyn bereket olur derler.	folgt ein fruchtbares Jahr. (Wenn
		es im Winter stark schneiet, wird der
		Sommer mit Ueberfluß gesegnet).
اوده چادرک (اومرلاک)	ewde çadyryn- (ömrelan-)	Haben Sie einen Regenschirm zu
وارمي	warmy?	Hause?

بنم يغمور لغم بكا الوير	benim jaghmurlughum bana elwerir.	Mein Regenmantel ist gut für mich.
يغمور يغمز اولدي يغمور كسادكي	jaghmur jaghmaz oldu. jaghmur kesildi.	Der Regen hat schon aufgehört.
بشنجي مكاله (يول اوزرينه)	besingi mükialeme. (jol üzürine).	Fünftes Gespräch. (Von der Reise).
عربدهجي بيور افندم	arabağy! bujur efendim.	Du Kutscher! (Fuhrmann). Was befehlen Sie mein Herr?
بني لپسقايه كوتررسك	beni lipiskaja giötürürmü- sün?	Willst du mich nach Leipzig führen?
اوت افندم	ewet efendim.	Ja mein Herr.
قاچه كوتررسك نه استرسك	kaça giötürürsün-? ne istersin-?	Was begehrt du?
يكرهي فرونط كاغد ائجه	jirmi forint kiaghyt akge.	Zwanzig Gulden Wiener Währung (Papiergeld).
بوللرده قورثو وارهي خير امينلكر	jollarda korku warmy? chajyr eminlik dir.	Ist auf der Strafe keine Gefahr? Nein, sie ist sicher.
نه زمان يوله چقرسك	ne zaman jela c̄ykar-syn?	Wann reiseſt du ab? oder machst du dich auf den Weg?
يارين صباح ساعت ايكي بچوئده	jaryn sabah sahat iki buçukda.	Morgen früh um halb drei Uhr.
دخى ادم الاجقميسك	dachi (daha) adam alağak- mysyn?	Wirſt du noch Leute aufnehmen?
اوج ادمه قالدم يا كسه بولرسك	üç adama kaldym. ja! kimse bulmazsan-?	Noch drei Personen brauche ich. Wenn du aber keinen mehr findeſt?
صلت سنكله كيدر	salt senin-le giderim.	So fahre ich mit Ihnen allein.
پی استرسك	pej istermisin-?	Willſt du eine Darangabe haben?
ايكيمزك امينلكي ايچون ويدرسك ايو اولور	ikimizin- eminliji için wersen- eji olur.	Es iſt beſſer wenn Sie mir eine geben, wegen der Sicherheit für uns beide.
يوق اوپله دكل ين پي	jok öjle dejil ben peji	Nein, es iſt nicht ſo, ich will von dir

برافق

سندن استرم که بنی براغوب
کنمیدسک

باش اوستند لکن بن بلم
سز نرده اوتوررسکز

بن بو خاندده اوتوررم
قاچنجی رتده

(نروده)

برنجی فائده صوک اوطاده
بیورک بش فرونط پی

کیجهکز خیر اولسون
خیره فرشو

یارین ایکی بک-وقده
بکلم

سوز سوز

التنجی مکاله

(یازی یازمق ایچون)

ترکجه یازمق بلورمسک
اوقوندهچق قدر یازارم
نه دورلو قلم ایله یازارسک

قلمش قلم ایله زبیرا توکی
قلمله یازکی کوزل چقمز

کندک کسه بلورمسک

کندیه کوره کسرم لکن
قلمتراش کسکن اولمو
زبیرا قلمش قالمی
بر کزه کسن قلمتراش
کسز اولور

کاغذکی نردن الورسک

senden isterimki beni bra-
ghyp gitmejesin.

baş üstüne lakin ben bilmem
siz nêrde oturursun-uz.

ben bu chanda otururum.
kaçyngy-rakamda?

(numeroda)?

biringi katta son-odada.

bujurun- beş forint pej.
geğen-iz chajr olsun-.

chajra karşy.

jaryn iki buçütda bekle-
rim.

söz söz.

altynğy mükialeme.

(jazy jazmak için).

türkge jazmak bilirmisin-?
okunağak kadar jazarym.
ne türlü kalem ile jazar-
syn-?

kamyş kalemile zira tuj
kalem ile jazy güzel çyk-
maz.

kendin- kese bilirmisin-?
kendime göre keserim la-
kin kalemtraş keskin ol-
maly, zira kamış kalemi
bir kere kesen kalemtraş
kesmez olur.

kiaghydynereden alyrsyn-?

bir eine Darangabe haben, daß du
ohne mich nicht fortfahrest.

Herzlich gerne, allein ich weiß nicht
wo Sie wohnen.

Ich wohne in diesem Wirthshause.
Was für ein Numero haben Sie?

Im ersten Stocke im letzten Zimmer.

Da haben Sie 5 Guld. Darangeld.
Gute Nacht (schlafen Sie wohl).

(Dem Guten entgegen).

Morgen um 1 1/2 erwarte ich (Sie)
dich.

Ein Wort ein Mann.

Sechstes Gespräch.

(Vom Schreiben).

Kannst du (können Sie) türk. schreiben?
So viel daß man es lesen kann.
Mit was für einer Feder schreibst
du?

Mit einer Rohrfeder, weil mit Kiel-
federn gewöhnlich die Schrift nicht
schön ausfällt.

Kannst du sie selbst schneiden?
Für meine Hand kann ich sie schnei-
den, allein das Federmesser muß scharf
seyn, denn, wenn man mit einem
Federmesser ein einziges Mal eine
Feder schneidet, so wird es stumpf.

Wo kaufst du das Papier?

مهرلو

مهرلو کاغذ نرده بولنور

möhreli kiaghyd nerde bulunur?

Wo kann man Glanzpapier bekommen? (geglanztes).

حاضر بولنمز کاغذک

apprête

hazyr bulunmaz, kiaghydy alyp mökrelede bilirsin.

Ein fertiges findet man nicht, aber du kannst Papier kaufen u. glänzen lassen.

الوب مهرلده بلورسک

bu hafta beş güz jazdym, nerede baghlada bilirim.

Diese Woche habe ich 5 Hefte geschrieben, wo kann ich sie einbinden lassen?

بو هفته بش جز یازدم

bizim chanyn- ardynda bir müğellid wardyr ona giötür.

Hinter dem Wirthshause wo wir wohnen, ist ein Buchbinder, trage sie hin.

نرده بغلده بلورم

bilmezminis- bir gildine ne ister.

Weißt du nicht was er für den Einband begehrt?

بزم خانک اردنده بر

bilmem lakin uguzgu dur. mürkkebim pek sulu oldughundan righy tutmajor.

Ich weiß es nicht, er ist billig. Meine Tinte hält der Streusand nicht weil sie zu wäßrig ist.

مجلد واردر اگا کوتر

içine biraz kuru mürekkebi ko ki kojulsun.

Gieb ein wenig gebörte Tinte hinein, daß sie dicker wird.

بلورمیسک بر جلدنه نه

ben bir mektub jazağaghym. ne dilden (dilde).

Ich werde einen Brief schreiben. In welcher Sprache?

استر

portukalga. ne muslahat.

Portugisisch.

بلم لکن اوجزجی در

söjlemek elwermez. sen mektubu jazdyktan son-ra möhürlejib postaja (menzilchaneje) giötürsen-, beni gelip ewden alaysyn-.

In was für einer Angelegenheit? Ich kann, darf es nicht sagen.

مرگیم پک صولو اولدیغندن

Wenn du den Brief geschrieben, versiegelt und auf die Post gegeben hast, so komme und hole mich vom Hause ab.

ریکی طوتیور

ایچنه برار قورو مرگب

قو که قوبولسن

jedingi mükialeme. (konak we jemek-üzerine).

Siebentes Gespräch. (Von der Wohnung und vom Essen).

بن بر مکتوب یازه چغم

mejchanegi! bujurun- agham.

Herr Wirth! Was befehlen Sie mein Herr?

نه دلدن دلده

bize bir konak, oda wer.

Geben Sie uns ein Quartier, Zimmer.

پورتقالجه

نه مصلحت

سویملک الویرمز

سن مکتوبی یازدندن

صکره مهرلیوب پوستایه

(منزلخانیه) کوتررسک

بني گلوب اودن آلاسک

یدنجی مکاله

(قوناق ویک اوزرینه)

میخانهجی

بیورک اقام

بره بر قوناق اوطه ویر

قاچ کون ایچون بو کیجه لك	kač gūn ičīn? bu gegelik.	Auf wie viel Tage? (Auf wie lange)? Für heute Nacht oder für Heute.
بیورک یقرو	bujurun- jokary.	Belieben Sie hinauf zu kommen (zu gehen).
اشته بر اوطه	ište bir oda.	Da ist ein Zimmer.
دوشکی پاپ	döseji jap.	Mach mir das Bett.
تیز چارشو سر	temiz čarsaf ser.	Breite mir ein reines Leintuch auf.
یورغان پک خفیف در	jorgan pek chafif dir.	Die Decke ist zu leicht (dünn).
اوستنه بر کبه یای	üstüne bir kebe jaj.	Breite einen Koken darauf.
لخشامه بیهدک نده وار	achšama jejegek nen- war?	Was haben Sie zum Abendessen?
نه بیوررسکر	ne bujurursun-uz?	Was schaffen Sie?
بر چوربا	bir čorba.	Eine Suppe.
بر خشلامه (سوکش)	bir chašlama (söjuš).	Ein Rindfleisch (gefottenes).
خشلامه دی صلت اوله دین	chašlamajy salt öjlejin pišiririz.	Das Rindfleisch kochen wir: bloß zu Mittag.
پشوررز	dana kebaby olsun.	Geben Sie mir einen kalbernen Braten.
طانه کبابی اولسون	bir tawuk kebaby, amma	Ein Brathuhn, allein es soll nicht
بر طاوق کبابی اتا	üstüne domuz jaghy sür-	mit Schweinfette begossen seyn.
اوستنه طوکر یاضی	mejesin-.	
سورمه دسک	chajyr efendim, bilirim ki	Nein mein Herr, das weiß ich, daß
خیر افندم بلرم که	ošmanlylar domuz eti jemez-	die Türken kein Schweinsfleisch essen,
شمانلور طوکر اتی یزیر	ler, onun ičīn hič süpheniz	darüber seyn Sie unbesorgt.
انک ایچون هیچ شپه ککر	olmasyn.	
اولسون	šimdi mičo size čatal,	Jetzt wird Ihnen der Kellner Gabel,
شمدی میچو سزه چتال	byčak, kašyk, tabak, we	Messer, Löffel, Teller und Servieten
پچاق قاشق طباق و	peškir getirir.	bringen.
پشکیر کتورر	sabahdan kahwe istermisin-	Wollen Sie morgen Frühe einen
صباحدن قهوه استرمسکر	iz?	Kaffeh?
بر اغر سیاه قهوه	bir aghyr sijah kahwe japa-	Machen Sie uns einen schwarzen, einen
پپاسک بزه	syn- bize.	schweren schwarzen Kaffeh?
سودلو قهوه ایچمیسکر	südlü kahwe ičmez misin-iz?	Trinken Sie keinen weißen Kaffeh?

الشعقة
خير الشممشتر
كچەكر خير اولسون

يارن ساعت دورده
اوياندر بنى
باش اوستنه

سکرچی مکاله
(گافد اوينامق اوزرينه)

کليک گافد اوينيالم
نه دورلو
بورونده اورجه
خير او پک بيغايي در
اوتوزبر يکرمي بر انلر
يضاقدر

اوبله ايسه طاروق اوينيالم
کم کم
بن بر سن ايکي البت بر

دجي بولورز
قالدرک بقالم گافدک
کم و بره جک

قرشتر (قار)
کم کسه جک
هايده اوردم

قاچر استرسک
هپسني و بر
الک کم در

بن طاب ديدم
بن اوج الاجم

خير بن اوينارم صولا
کم اوينياچق

chajyr alysmamysyz.
gegen-iz chajr olsun.

jaryn sahat dördde ojandyr
beni.
baş üstüne.

sekizingi mükialeme.
(kiaghyd ojnamak üzerine).

gelin-! kiaghyd ojnajalym.
ne türlü.
buruna wurmağa.

chajyr o pek bajaghydyr.
otuzbir, jirmi bir onlar
jasakdyr.

öjleise tarok ojnajalym.
kim kim?

ben bir, sen iki, helbet bir
daha buluruz.

kaldyryn- bakalym,kiaghydy
kim weregek.

karystyr (kar).
kim kesegek?
hajde wurdum.

kaçar istersin-?
hepsini wer. !
ilk kim dir ?

ben tap dedim.
ben üc alağaghym.
chajr ben ojnarym sola.

kim ojnajağak ?

Nein, wir sind ihn nicht gewohnt.
Ich wünsche Ihnen eine gute Nacht,
(schlafen Sie wohl).

Morgen um 4 Uhr wecke mich (wecken
Sie mich) auf.
Sehr wohl.

Achtes Gespräch.
(Ueber das Kartenspiel).

Kommen Sie! spielen wir Karten.
Auf welche Art?
Sauigeln (Hahnreien).

Nein, es ist zu gemein.
Ein und Dreißig, Ein und Zwanzig
sind verbothen.

So spielen wir Tarok.
Wer Alle?

Ich, Sie, und den Dritten finden
wir schon.

Sebet auf, wer die Karten geben soll.

Mischen Sie.
Wer wird abheben?
Geben Sie, ich habe geklopft.

Zu wieviel wollen Sie haben?
Geben Sie alle.

Wer hat die Vorhand?
Ich habe getapt.
Ich werde einen Dreier kaufen.

Nein, ich spiele einen Solo.
Wer spielt denn aus?

اشته بر ریغا *gagner* iste bir rigħa.
 بن ائی برلوايله الر *ben* ben onu birlijile alyrym.
 اوئوز یدک یدم ایکیله *otuz* otuz jedi japdym, ikijle
 قرانم اودونی *kazanyrym* kazanyrym ojunu.
 اوپله ایسه بر ایکیله غایب *öjle* öjle ise biz ikijle ghajyb
 ایتدک *(kajb)* ettik.
 جمع ایدک هر کسک نه *gemi* ġemī edin-, her keşin- ne
 قدری وار *kadary* kadary war?
 حساب ایدیک نه بورجم وار *hisab* hisab edin- ne borġum war.
 تابعی چاغرک کاغد *tabiji* tabiji eāghyryn- kiaghyt
 پاره سنی اوده یلم *parasyny* parasyny ödejelim,
 بن هپسنى اوده دم *ben* ben hepsini ödedim.
 خوشجه قالک *choşga* choşga kalyn-
 وار صاغلغله وار *war* war saghlygyla, war
 صاغلچقله *saglyġakla*.

طقوزنجي مکاله *dokuzunġu* dokuzunġu mükialeme.

(شهرده یولی شاشرمه) *(şehirde jolu* (şehirde jolu şaşyrma).
 رجا ایدرم جنابکزه فلان *reġa* reġa ederim ġenabin-ize, filan
 محله یاخود یول اوزاقیدر *mahalle,* mahalle, jachod jol uzakmy-
 بورایه *dyr* dyr bāraja?
 بوندن فلان یره اوزاقیدر *bundan* bundan filan jere uzakmydyr?
 فلان اغانک اوینمی *filan* filan aghanyn- ewini (kona-
 قوناغنى ارایورم *ghyny)* arajorum.
 فلان میخانه نرهددر *filan* filan mejchane nerededir?
 فلان میخانه ده یاخود *filan* filan mejchaneje jachod
 قهوه ده نردن گتمه لو *kahweje* kahweje nerden gitmeli?
 قنغی طرفه کتملو ایم *hangy* hangy tarafa gitmeli im?
 فلان افا بورده می اوتورر *filan* filan agha burdamy oturur?
 رجا ایدرم جنابکزه قنغی *reġa* reġa ederim ġenabin-ize han-
 یولو الایم فلان یره *ghy jolu* ghy jolu alajym filan jere?

Da haben Sie einen König.
 Ich steche ihn mit dem Pagat.
 Ich habe schon 37 gemacht, mit 2
 gewinne ich das Spiel.
 Also haben wir es mit 2 verloren.
 Rechnen Sie zusammen, wie viel hat
 ein Jeder?
 Rechnen Sie aus was ich schuldig bin.
 Rufet den Marqueur (Kaffehhausdiener)
 daß wir das Kartengeld bezahlen.
 Ich habe Alles gezahlt.
 Lebet (leben Sie) wohl.
 Gehe mit Gesundheit fort.
 adio.

Neuntes Gespräch.

(Wenn man sich in einer Stadt verirrt hat).
 Ich bitte Sie mir zu sagen, ob ich
 weit von dem Viertel oder von der
 Straße N. bin?
 Ist es noch weit von hier nach N.?
 Ich suche das Haus der Herren N.
 Wo ist das Wirthshaus von N.?
 Wo geht man in das Wirthshaus od.
 Kaffehhaus von N.?
 Auf welcher Seite muß ich gehen?
 Wohnt der Herr N. hier?
 Ich bitte Sie, welchen Weg muß ich ge-
 hen, um zu N. od. nach N. zu kommen?

à ce lieu

بني اورايه كوترمسك

جنابك ايلارو كت بن

اردكدن كلورم

چاپق كتمه امدي

بني قصه كسمان يولدن

كوتر

بز بو يولده چوق اكلنرز

بشقه بز يول اللام

un autre

بگا بر كيراجي عربدهسي

چافر

عربدهجي بني كوترمسك

بن فلان زوقاقده اوتوررم

نه استرسك

كدوب كله مي

خير صلت كتمه

اوج بچوق فورط

كوشمي كاغدهمي

بينك

اوننجي مكاله

(چوقه الملق ايچون)

چوقدهك وارمي

نه صوي استرسك

ايو عدتا شرين

نه رنگ

يشيل فرمزي ماوي ال

اشته نوئدهسي

فیی نچه در

اندازهسي اونار غروشك

beni oraja giötürürmüsün-?

ġenabin- ileri git ben ardyn-
dan gelirim.

ċapyk gitme indi.

beni kysa, kesman joldan
giötür.

biz bu jolda ċok ejleniriz,
başka bir jol alalym.

banu bir kiraġy arabasy
ċaġhyr.

arabaġy! beni giötürürmü-
sün-?

ben filan sokakda otururum.

ne istersin-?

gidip gelme mi?

chajr salt gitme.

üċ buċuk forint.

gümüsmü, kiaghydmy?

binin-.

onunġu mükialeme.

(ċuha almak iċin).

ċuhan- warmy?

ne soj istersin-?

eji adeta širin.

ne reng?

ješil, kyrmyzy, mawi, al.

ište numunesi.

fiji kaċa dyr?

endazesu onar grošik.

Wollen Sie mich hinführen?

Gehen Sie voraus, ich will Ihnen
folgen.

Gehen Sie nicht so schnell.

Führen Sie mich den kürzesten Weg.

Wir werden in dieser StraÙe sehr auf-
gehalten, wir wollen einen andern
Weg nehmen.

Rufen Sie mir einen Miethkutscher.

Kutscher! willst du mich fahren?

Ich wohne in der *** StraÙe.

Was begehrest du?

Hin und her?

Nein, nur hin.

Vierthalb Gulden.

Silber oder Papiergeld?

Sehen Sie sich auf, steigen Sie ein.

Zehntes Gespräch.

(Um Tuch zu kaufen).

Haben Sie Tuch?

Von welcher Gattung wollen Sie eines?

Fein, uso cherin.

Von was für einer Farbe?

Grün, roth, blau, hellroth.

Da sind Muster.

Was ist den der bestimmte Preis?

Zehn Groschen die Elle.

کسک بگا بر طوئلق
رجا ایدرم حساب ایله نه
قدر ایدرسه شو التونلردن
الا قوبله ^{compte}
فیتی واندازه ستمی یازوب
بگا بر تذکره جک ویره سکر ^{billit}

بلدو کک ترزی وارمیدر
دیوان یولنده نه و اونیدیده
بر استا درزک بلورم ^{maître}
ایو یپار اگا بر از
پهالوجیدر
ایو اولسونده مانع دکل بر ^{obstacle}
از پهالو اولسون
نرهدن کیده بلورم اورایه

شو زوقافی اشافی کت
صاعده کی الک زوقافده
دوردنچی او در
اوده بلورمیم ائی
دگانی اورده در البیت ^{nico/sainemust}
قلغدلی واردر
قلغه ^{sous-maître}

تذکره صورتی ^{forma figure, billet, affiche}
عزینلو افندم ^{honore}

یارین جنابکزه بر زیارت
اتک نیئنده ایم اکر
وقتکر وار ایسه تذکیره بی
کتورنه جواب ویره سر ^{partage}

kesin- ban-a bir donluk.
riğa ederim hisab ejle ne
kadar ederse, şu altynlar-
dan ala ko.
fijini we endazesini jazyp
bana bir tezkiregik were-
sin-iz.

bildijin- terzi warmydyr?
divan jolunda numero onje-
dide bir usta terzi bilirim,
eji japar amma bir az pa-
halygy dyr?
eji olsun da mani dejil bir
az pahaly olsun.
nereden gide bilirim oraja?

şu sokaghy asagha git,
saghdaky ilk sokakda dör-
dünğü ew dir.
ewde bulurmujum onu?
tökkiany ordadyr, helbet
kalfalary wardyr.

tezkire sureti.
izelli efendim!

jaryn genabin-ize bir zija-
ret etmek nijetinde im, ejer
waktynyz war ise tezkireji
getirene gewab weresiz.

Schneiden Sie mir für ein Beinkleid ab.
Ich bitte Sie, rechnen Sie zusammen,
was es ausmacht, ziehen Sie von die-
sen Dukaten die ganze Summe ab.
Geben Sie mir einen Zettel über den
Preis und über die Ellen.

Haben Sie einen bekannten Schneider?
Ich kenne einen geschickten Schneider
auf der Kaiserstraße N. 17, er ar-
beitet gut, allein er ist ein wenig
theurer.

Wenn es nur gut gemacht ist, die
Theuere macht nichts.
Durch welche Gasse kann ich hin kom-
men?

Gehen Sie nur diese Gasse hinun-
ter, es ist das vierte Haus, in der
ersten Gasse rechts.

Werde ich ihn zu Hause antreffen?
Er hat seinen Laden dort, folglich
muß er seine Gefellen dort haben.

Formular eines Zettels.
Mein Herr!

Morgen bin ich Willens, Ihnen
einen Besuch abzustatten, wenn Sie
Zeit haben so ersuche ich Sie, es dem
Ueberbringer dieses Zettels zu sagen.

دکر

دگر

سعادتلو دوستم

جنابکزه رجام بودرکه
بو تذکره یی کتورن یعقوبه
یوز فرونط ویره سر بن سزه
اوج کوندهک ادا ایدرم

ضرب مثل

دوست فنا وقتده بلنور

اودهکی بازار چارشویه اویر

انسان تدبیر ایدر الله تقدیر

طوغریک هیچ کسندن

قورق

دیوارک قولافی وار

نه اکرسک انی کچرسک

بخشیش انک دیشینه

باقلمار

زور او یوی بوزار

قرغه قرغه نك كوزینی

اویر

زمان ایله قورق حلوا اولور

دود پیراچی اپک

بو کونکی یرطه یارنکی

قازدن یکدر

هر قویوی کندو کجاعتدن

اصرار

چویر قاز باندهسن

دrehen. (Durch eine schiefe

مثل

بر کون خواجه نصرالدینک
رفیقلمری خواجه بر او یون

diger.

saadetli dostum.

genabin-ize rigam budurki,
bu tezkireji getiren jakuba
jüz forint weresiz, ben size
üç günedek eda ederim.

zarbı mesel.

dost fena wakytta bilinir.
ewdeki pazar çarşyja ujmaz.
insan tedbir eder allah takdir.
doğru hiç kimseden kork-
maz.

duwaryn- kulaghy war.

ne ekersen- onu biçersin-
bachsıs atyn dişine bakyl-
maz.

zor ojunu bozar.

karga kargany- giözünü
ojmaz.

zaman ile koruk helwa olur
tut japraghy ipek.

bu gün ki jumurta jarynki
kazdan eji dir.

her kojunu kendi bağa-
ghyndan asarlar.

čewir kaz janmasyn.

Antwort das Gespräch auf einen andern Gegenstand zu lenken suchen).

mesel.

bir gün choğa nusreddinin-
refikleri choğaja bir ojun

Ein Anderes.

Mein Freund!

Ich bitte Sie, dem Ueberbringer
dieses Zettels, dem Jakob, 100
Gulden zu geben, welche ich Ihnen
in drei Tagen zurück bezahlen werde.

Sprichwörter.

Freund in der Noth.

Die Rechnung ohne den Wirth machen.

Der Mensch denkt es, Gott lenkt es.

Thue Recht, und scheue Niemanden.

Geschieht's, man sieht's.

Wie die Saat, so die Ernte.

Dem geschenkten Gaul, schaut man
nicht ins Maul.

Noth bricht Eisen.

Ein Rab beßt den Andern das Aug
nicht aus.

Mit Zeit und Geduld überwindet
man Alles.

Besser habe ich, als hätte ich.

Ein Jedes trägt seine Haut auf den
Markt.

Suche dem Schwein das Heu zu

Fabel oder Erzählung.

Eines Tages wollten die Gefährten des
Chogia Nusreddin ihm einen

اتك استيوب هر بریسی بر
 پرطه السوب حاما كتديلر
 صوبونوب ايچرو كيبر
 ديكرندن بر از وقت مرورنده
 هر بریسی كوبك
 طاشنه اوتورب برر برر
 يورطلاق ديو يوطلاري
 چقرديلر بعده خواجه به
 دخي سنده يورطلاق
 ديو ابرام اينديلر ايسه خواجه
 تيز الدن كوبك طاشنده
 چوملوب واللرینی چرپوب
 خروس كبي اوندي هان
 بونلر خواجه نه يپارسك
 ديديكرنده بو قدر تاوغه
 بر خروس اولمینیچه
 بریکز يورطلايامزسكز
 ديدك

etmek istejiş, her birisi birer
 yumurta alyp hamama gitti-
 ler, sojunup içeri girdik-
 lerinden bir az wakyt mur-
 urinde, her birisi göbek
 taşyna oturup, birer birer
 yumurtladyk deji yumurta-
 lary çykardylar, badehu cho-
 gaja dachi sen de, yumurtla
 deji ibram ettiler ise, choğa
 tez elden giöbek taşynda
 çömelüp we ellerini çyrpup
 choros gibi öttü, hemem
 bunlar; choğia ne japarsyn?
 didiglerinde, bu kadar ta-
 wugha bir choros olmajyn-
 ga birin-iz yumurtlajamaz-
 syn-yz dedi.

(Aus seinem Buche).

روایت

حوا انامز هابلي و قابلي
 طوغردی ايسه حق تعالی
 اناره ذریت ایچون ایکی قری
 و پردی الك طوغان قری
 قابله و صکره طوغانی هابله
 و پرسون دیو امر ایندک
 حضرت ادم اوپله ایلدو کده
 قابله هابله اولان قری
 بکنوب انی استدی لکن
 اللّٰهک امری اولدیغندن

riwajet.

hawa anamyz habili we ka-
 bili doghurdu ise, hak taale
 onlara zürüjet için iki kyz
 werdi; ilk doghan kyzy ka-
 bile, we son-ra doghany ha-
 bile wersin deji emr etti.
 hazretı adem öjle ejledikde,
 kabil habile olan kyzy be-
 enip onu istedi, lakin alla-
 hyn emri olmadyğhyndan

Poffen spielen, nahm ein jeder ein Ei,
 und gingen mitsammen ins Bad. Nach-
 dem sie ausgezogen, und hinein ge-
 gangen waren, setzten sie sich einer
 nach dem andern nach einer Weile auf
 den (giöbek taşy genannten) Stein-
 platte, und zeigten ihm nacheinander
 die Eier, als wenn sie es selbst ge-
 legt hätten. Hierauf forderten sie den
 Chogia auf, daß er auch ein Ei
 legen sollte. Chogia stieg sogleich
 auf die Steinplatte, hockte sich, und
 da er nach einem lauten Händeklatschen
 wie ein Hahn krächte, frugen ihn diese,
 was machst du Chogia? Er gab
 ihnen hierauf zur Antwort: Wenn so
 viel Hühner keinen Hahn hätten, so
 könnte keiner von Euch ein Ei legen.

Erzählung.

Als unsere Mutter Ewa, Abel und
 Kain geboren hatte, das höchste We-
 sen ihnen zur Fortpflanzung der
 Menschheit zwei Mädchen gab, und
 befahl, daß die erste, welche auf
 die Welt kommt, dem Kain, und die
 zweite dem Abel angehöre. Adam
 leistete dem göttlichen Gebothe Folge.
 Kain wollte das für Abel bestimmte
 Mädchen, welche ihn lieb gewann,

واردی

واردی هابی اولدردی انا
صکره پشان اولدیگ
چونکه دفن ائک (کومک)
بلزدی نکره حضرته
بوکا ایکی قرغه ارسال ایلدی
بونار گلوب قابل قوشوسنده
برک اولبرینی اولدروب
منقارله (خافاسیله) برک
قازدی وکومدی ایسه قابل
بوندن اورنک الوپ
برادرینی دفن ایلدی

حکایت

مصرده بر کون بر بوستانه
بر اوغری (خرسز) کروب
بوستانچی بوئی توندی ایسه
دومک استدی خرسز دیدیکی
کل بنی دوکه بر کون
سکا لازم اولورم زیرا
ایک ایله ات بالعی دکره
بالق بلرسه خالق بلور
دیشار باضبان حق در
دیوب بوئی قویوبردی کل
زمان کت زمان بوستان
قپوسی اوکندن بر عورت
کچیک باضبان مایل
اولوب اردینه دوشوب
عورت کوتردی اوچ دورت
قپودن کچوروب بر محله
طاقدی که بش اون عیار
وطرار انده عیش و عشرنده

wardy habili oldürdü; am-
ma son-ra püsman oldu.
cünkü defn etmek (gömmek)
bilmezdi, tan-ry hazretleri
bun-a iki karga irsal ejledi,
hunlar gelip kabil karşysyn-
da biri olbirini oldürüp
minkarijle (gagasijle) jeri
kazdy we giömdü ise, kabil
bundan örnek alyp birade-
rini defn ejledi.

(Aus den 40 Beziers).

hikajet.

mysyrda bir giün bir hosta-
na bir oghru (chyrshyz) girip
bostangy bunu tuttu ise
döjmek istedi, chyrshyz dedi
ki, gel beni döjme bir gün
san-a lazıym olurum, zira
ejlik ejle at balyghy den-ize,
balyk bilmezse chalik bilir
demişler; baghban hak dyr
dejip bunu kojuwerdi, gel
zamen git zaman, bostan
kapusu öjün-den bir awret
geçigek; baghban majil
olup ardyna düsüp, aw-
ret giötürdü üc dort ka-
pudan geçirip bir mabele
tykdy ki, bes on ajjar
we tarrar onda is u isrette

zum Weib, weil aber dieses von Gott
nicht erlaubt wurde, erschlug er den
Abel und bereuete es gleich. Indem
er vom Begraben nichts wusste,
sandte ihm Gott zwei Raben, wovon
einer dem andern, in Kains Gegen-
wart umbrachte, mit seinem Schna-
bel die Erde auskraute, und ihn be-
grub. Davon nahm sich Kain ein
Beispiel, und legte seinen Bruder
unter die Erde.

Erzählung.

Einst ging ein Dieb in einen Gar-
ten in Kairo hinein, und wurde von
dem Gärtner gefangen. Als ihn der
Gärtner prügeln wollte, sagte der
Dieb, prügle mich nicht, vielleicht
kannst du mich einmahl brauchen,
weil man sagt: Thue Gutes, wirf
den Fisch ins Meer; weiß es der
Fisch nicht, so weiß es doch der
Schöpfer. Der Gärtner gab ihm
Recht und ließ ihn los. Lange Zeit
darauf ging der Gärtner ganz ver-
liebt einem Weibe, als er sie vor
dem Gartenthore vorbeigehen sah,
nach. Das Weib führte ihn durch
drei, vier Eingänge zu einem Orte
hin, wo fünf bis zehn Räuber und
Diebe im Sauf und Schmaus sich

موجود

موجود ايدي بونلرك باشى
 بربنه امر اتدك كوتر
 شونك حقندن كل ديو
 هان اول دخي الله قلچى
 السوب قتلنه كيدرکن
 نظر ايدر که کندويي
 آزاد ايدن باغبان
 در في الحال عورته قاقدي
 بو بنم دوستم در ديو
 وبوستا نجبه ديدي که اگر
 سن بگا اولزمان اتاج ايله
 اورايدک بن دخي سکا
 شدي قلچ ايله اورسم کرک
 ايدي ديوب آزاد ايلدي

mewgud idi, bunlaryn- başy
 birine emr etti, giötür
 şunun- hakyndan gel deji,
 heman ol dachi eline kyl-
 ygy alyp katline giderken
 nazar eder ki, kenduji (ken-
 dini) azad eden baghban
 dyr. fil hal awrete kakdy;
 bu benim dostum dur deji
 we bostanğyja dedi ki; ejer
 sen bana olzaman aghağile
 wurajdyn-, ben dachi sana
 şimdi kylyğyla wursam ger-
 ek idi, dejüp azad ejledi.

befanden. Ihr Hauptmann gab einem
 davon den Befehl, ihn wegzufüh-
 ren und hinzurichten, welcher augen-
 blicklich den Säbel in die Hand
 nahm, und indem er ihn zu ermor-
 den ging, sah er, daß es jener
 Gärtner sey, welcher ihn statt zu
 prügeln, los ließ; drohte sogleich dem
 Weibe, indem er sagte, daß er sein
 Freund sey, und zum Gärtner sprach
 er: Wenn du mich damahls mit dem
 Stocke geprügelt hättest, so wäre ich
 jetzt gezwungen, dich mit dem Säbel
 zu hauen, und dann ließ er ihn los.

(Aus den 40 Beziers).